päew. Saja aasta eest andis Keiser Aleksander I. käsu wälja, et piinamist, mis inimese soole suureks häbiks on, kohtudes enam ei tohi tarwitada. Piinamistega katsuti tõt kätte saada. Piinajad olliwad südameta inimesed. Alles Katharina II. ajal oli senat ise piinamiste kaotamise wastu, sest et nad kartsiwad kurjategijate arwu nii suureks minewat, et õige inimene enam ei wõi elada. 27. septembriil 1801 keelati piinamine ära ja 9. webruaril 1827 kästi ka kõik piinamise riistad ära häwitada. Päike hakkas paistma ja hirmus öö taganes ja inimesed saiwad inimlikumaks. — 8. oktobril suri Wiljandis kooliõpetaja Aleksander Georg v. Stryk (pime Stryk), suur iseennast ohwerdaw kooli ja noorsoo sõber. Ehk tal kül enesel silmad loodud walgust wastu ei wõtnud, seda enam aga põlesiwad tema waimusilmad ja puistasiwad seda tulukest ka teiste südamesse, kus tema mälestus jäädawalt on kinnitatud. Auu, kellele auu tuleb anda! Kibutagu pimeda Stryk'i eeskuja ka teist samasugusele iseenese ärasalgamisele! — Saaremaa endine talurahwa asjade kommissar **Kosatski** mõisteti Riias 2-päewase kohtuasja arutamise järele pooleteiseks aastaks wangirootu ja kaotas kõik iseäralised eesõigused ja õigused ja peab Saaremaa waldade heaks 2244 rbl. 15 kop. wälja maksma. — Jõulukuul on riigiwalitsus riikliste sorra ja awaliku rahu alalhoidmiseks mitmed linnad, nende seas ka Jurjewi- (Tartu) ja Riialinna, sõjaseaduse alla pannud. Walitsuse ammetnikkudel on nüüd erainimeste kohta suurem wõim käes kui muidu. — Endine Eesti **Karskuse Seltside kesktoimekond** on ülemalt poolt käsu saanud, koost lahkuda. Oma waranduse määras kesktoimekond „Karskuse-Sõbrale" Jurjewis (Tartus). — Tallinnas hakkas 1. detsembril uus Eesti päewaleht „Teataja" cand. jur. Päts'i toimetusel ilmuma. Lehel on rahulik ja mõistlik toon; ka keele poolest wõib lehega wäga rahul olla.

Kui meie ministeriumide tegewust Wenemaal 1901 waatleme, siis näeme, et Sisimeeste asjade ministeriumile läinud aast wäga raske oli; näljahäda tegi temale palju muret ja saatis palju tööd. Rahwa toitmise mure langes uue seaduse järele täitsa walitsuse ammetnikkude peale. Rahaministerium uuris selle järele, kust see tuleb, et sisimistes kubermangudes talurahwas majandusliselt tagurpidi läheb. Sasa rahaturult laenati 80 miljoni marka raudteede ehitamiseks.

Rahwaharidusе ministerium töötas kooliolu uuenduse kallal, ehk kül selles palju edasi ei jõutud. Teedeministerium jõuudis Siberi raudtee ehitusega lõpule ja minister ise sõitis tööd waa ama Idaaasiasse. Mandshurias on tee ehitamine alles käsil. Kohtuministerium on Siberisse saatmise nuhtlused muutnud ja uue kaelakohtu seaduse walmistamise kallal kangeste tööd teinud. Põllutöö ministerium tegi uute põllutöö alakoolide asutamises tubliste

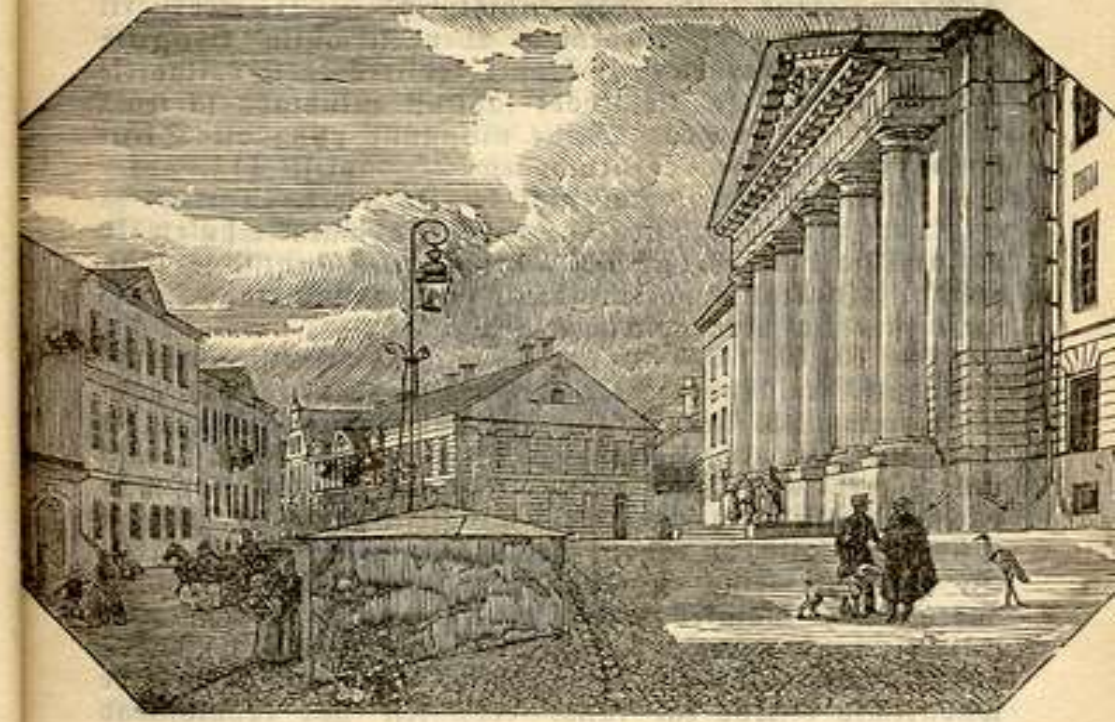

Jurjewi (Tartu) ülikool.

tööd. Ka walmistati seadust selle wastu, et mõisad mitte alama seisuste isikute kätte ei langeks, waid et nad mõisnikkude kätte jääksiwad. Sõjaministeriumis oli sõjakoolide ümbermuutmine käsil ja Mereministeriumis ehitati esimene wee al sõitja wene, missugusid tulewikus weel õige rohkeste tahetakse juure asutada.

Jurjewi (Tartu) ülikooli-kiriku õpetaja prohwessor Dr. **Ferdinand Hoerschelmann** suri 20. januaril ära. Tema oli aastast 1875 kuni 1901 siinses ülikoolis usuteaduse prohwessoriks. Enne prohwessori ammetisse